

השוקולד הדיאטתי הנמכר

בארץ מכדי חומר

החופץ בגוף לסוכר

אחד ממוצרי בית-החרושת עלית, הוא השוקולד הדיאטתי. מרבית לקנותו חוליי סכרת המבקשים דברי-מתיקה שאינם מכילים סוכר, האסור עליהם באיסור חמור. הם בטוחים כי השוקולד הדיאטתי הזה לא יזיק לבריאותם, משום שעל כל חפיסת שוקולד רשום באותיות גדולות — "ללא סוכר". באותיות זעירות מפורט הר"כ החומרים שאותה חפיסת שוקולד מכיל, לה, בנייה מופיעים השמות טורבולטול ומאניטול.

אך שני חומרים אלה, שהם כהלים סוכריים, בעלי טעם ממתק, הופכים בגוף לסוכר. הם מעלים את כמות הסוכר בדם, בניגוד לסוכרין ולציקלמט, למשל, שאינם מוזיקים לחולי סכרת.

בארץ פועלת אגודה לחולי סכרת. האיגודה מקיימת פעילות הסברתית סדירה, מפיצה בין חבריה עלון אינפורמטיבי הר"כ להם בענייני תזונה.

למרבית הפלא, מעולם לא הוזכרה האיגודה את חבריה מפני השוקולד הזה. גם משרדי-הבריאות טרם התערבו בעניין.

פירסום

המילתמה על הפירסום

ראש עיריית

חולון הגיש אודיטימום

המערכות העיתוניים

למשרדי-הממשלה ולחברות הממשליות יש הנחה בת 50 אחוזים במודעות שאותן הם מפרסמים בעיתונות. על-פי חוק מיוחד, חייבים העיתוניים להעניק הנחה זו לכל מודעה המגיעה אליהם דרך ליכתת-העיתונות הממשלתית.

כונתו של חוק זה הייתה, במקורה, לגבי המודעות הרישמיות של הממשלה, החייבות בפרסום. אולם אט-אט התרחבה היריעה, והמודעות הוזכות בפירסום כזה כיום הן גם אלו של מועצת הלול, הקוראת את לאורחים לאכול ביצים, וגם מודעות סטיבל-הקולנוע בצפת.

העיתוניים, הכבולים על-ידי חוק, ניסו מיספר פעמים להתמרד כנגד החלת ההנחה הזו על מיפעלים או עסקים מיסחריים, אולם מחלקת-הפירסום הממשלתית, בראשותו של יהודה צאיג הצליחה להדוף התנגדויות אלה, והפכה למשרד-פירסום בעל תקציב-ענק.

עם התקף הצימצומים האחרון, החליט יושב-ראש מרכז השילטון המקומי ומי שמכהן גם כראש עיריית חולון, פינחס אילון, להקים לו אימפריית-פירסום כדוגמת זו הממשלתית. אילון הישב, כי העיריות והמועצות המקומיות מפרסמות מודעות בכמה מיליוני לירות בשנה, ומשלימות עבורן מחיר מלא.

מודעות העיריות הן, בדרך-כלל, הודעות עירוניות שונות, מודעות-אבל והשתתפות-בשמחות, וכן מודעות-יוקרה, בעיקר של העיריות הגדולות. בשנת בחירות מגיעות מודעות העיריות לכדי אלפי סים רבים של אינצעים יקרים.

אילון החליט להקים משרד-פירסום בין-עירוני, שיהיה בבעלות מרכז השילטון המקומי, אשר יהווה צינור לכל פירסומי העיריות והמועצות המקומיות. הוא פנה למרבית העיתוניים, ודרש מהם להעניק את ההנחה בת 50 האחוזים גם לליכתת-הפירסום העירונית שהיו עומד להקים. העיתוניים, הסובלים בימים אלה מירידה ניכרת במודעותיהם, סירבו. בעוד שהבירות מיסחריות יכולות לקצץ במיספר מודעותיהם, הרי סוג המודעות של העיריות הוא כזה החייב בפירסום, וההנחה עליהן היא הפסד מוחלט עבורם.

אולם אילון לא ויתר. הוא שלח אולי טיטמום למינהלות העיתוניים, והודיע להם כי עיתון שלא יקבל את הסדר ההנחה, לא יקבל מודעות מאף רשות עירונית אחת. עתה ממתינים העיתוניים, משרדי-הפירסום והעיריות לראות מי יישבר ראשון במילחמת זו.

צוות מצומצם של 20 אנשי-מישטרה, בהם 15 קצינים

ורואה-חשבון יחיד, מופקדים על הטיפול בשערוריות

הענק הכלכליות שהסעירו את המדינה והחובקות עולם

כבל שנידירה ללא שניניים

במשך תקופה של למעלה מחמש שנים, בה שלט במטה הארצי של מישטרת ישראל המשולש רוט-שור-קופל, ישב במקרה אחד החוקרים הכישרוניים והישירים ביותר של המישטרה: סגן-ניצב בנימין זיגל, עורך-דין במיקצועו. אחרי פעילות עניפה ועשירה בתחום החקירות, הועבר זיגל לעבודה מישורית אפורה במטה הארצי. רק עם מינויו של רב-ניצב שמואל רוזיליו כמפקח המישטרה, הוחזר זיגל למחלקת-החקירות שבמטה הארצי.

כריעה תחת

המעמסה

יום, ראש מחלקת-החקירות במטה הארצי הוא תת-ניצב יחזקאל קרתי, שכבר עזב את המחלקה וחזר אליה פעמיים אחדות. קרתי משרת במישטרה מזה 26 שנים. הוא עורך-דין במיקצועו, ועומד דים לרשותו 55 קצינים (במחלקה כולה עובדים 70 איש בלבד). קרתי כפוף ישירות לניצב אריה שור, ראש אגף החקירות. מרבית החקירות הפליליות נעשות במחזור זים השונים. בירושלים נעזר קרתי בסגן-ניצב שאלו מרכוס, ובתל-אביב בסגן-ניצב בנימין זיגל, שמונה כראש המדור לחקירות-הונאה.

הצוות הדל בתל-אביב מונה 20 עובדים, מהם 15 קצינים שמתוכם 10 אקדמאים, שני כלכלנים, רואה-חשבון אחד וחמישה מישפטנים. שניים נוספים עוסקים בסטיסטיקה.

ראשי הצוותים במדור הם: רב-פקד משה שבתאל — כלכלן; פקד שלמה פרידמן — בעל ניסיון רב בחקירות כלכליות, עבד במחלקה לחקירות כלכליות של המישטרה, ורב-פקד יוסף רוזנברג, גם הוא חוקר-לש-עבר במחלקה הכלכלית.

על שולחנות מישרדי המדור בתל-אביב הצטברו כבר אלפי עמודי מיסמכים וחומר רב ושונה, שמרביתם ממתינים לטיפול השמות שעל התיקים רבים ושונים אף הם: אבנר תומר, בנק ארץ-ישראל—ברר-טניה, החברה לישראל, צי"ם, אג"ד, אך יש להגיש שאף אחד מהם לא יזכה לעיון מעמיק, למישטרה אין פשוט די כוח-אדם לשם כך.

שלושת ראשי-הצוותים האלה נעזרים בניסיונו הרב של רב-פקד נורמן פייט, המ שוגע-לדבר, רואה-חשבון שגוייס למישטרה לפני כשנתיים. קודם-לכן עבד פייט, שהוא אדם דתי חבוש-כיפה, כחשבונאי ראשי בתעשייה האווירית.

המישטרה מנהלת כעת מיסאומתן עם חמישי-הרואי-חשבון, במאמץ לשכנעם לעבור לעבוד במדור התל-אביבי. כן פירסמה המישטרה מודעה, הקוראת לרואי-חשבון לבוא להצטרף לשירותיה. חמישה רואי-חשבון — הרי זה כטיפה בים. פייט נאלץ כיום להתרוצץ כאחוז-דיבוק בין תיק לתיק, בין פרשה לפרשה. אם הוא עדיין מחזיק מעמד בלחץ הכבד שבו הוא נתון, הרי זה רק בזכות נאמנותו ומסירותו ליעוד שבחר לו. אך כמה זמן יוכל אדם אחד

מאת

מרסל זוהר

רק מאוחר יותר התברר לראשי מישטרת ישראל, כי המישטרה השווייצית אינה מוסרת מידע כלכלי. שיתוף-הפעולה היחיד די המתקבל מצד מישטרה זו הוא בתחום הפשעים הפליליים. מבחינת שילטונות שווייץ, מישטרה כלכלית היא בתחום מישרדה-אוצר בלבד.

בעיקבות תקרית זו חוסלה כליל המחלקה הכלכלית במטה הארצי של מישטרת

סגן-ניצב זיגל, חזר מהפסוק

ישראל, לאחר דרד-תלאות ארוכה, שנמי שכה שנים אחדות ואשר במהלכה נפתחה המחלקה ונסגרה פעמים אחדות.

בשנת 1961, למשל, היה במטה הארצי של מישטרת ישראל אגף-חקירות ובו הי מחלקה לחקירות פליליות, אשר אליה הועברו גם החקירות הכלכליות. ראש המדור הכלכלי היה אז רב-פקד שמואל רוט, אשר פרש השנה משירותו בדרגת ניצב-מישטרה ועבר לעבוד במיפעל-הבריחה. תחת וויליאם רובינסון.

גם קצינים בכירים אחרים של המישטרה, אשר שירתו במחלקת-החקירות, עברו לעבוד אצל אנשי-עסקים ידועים, בעלי בנקים ותברות מיסחריות. קצין אברהם לס, לזוגמה, פרש מהמישטרה ועבר לעבוד בשירותו של טיבור רוזנבאום.

די בוקר בבוקרו נעצרת מכונית בפתח בית-המישפט המחוזי בתל-אביב, וממנה יורד גבר לבוש חליפה אלגנטי. הוא מלווה תמיד על-ידי חוקר של המטה הארצי של מישטרת ישראל.

למרות שנגד הגבר המהודר הוגש כבר כתבי-אישום, ממיסכים אנשי מדור חקירות ההונאה של המטה הארצי ללוות אותו מבית-המעצר לבית-המישפט. זהו האוצר החשוב ביותר המצוי בידיהם כיום — אות ומופת להצלחתם.

הגבר הוא יהושע ברציון, מנכ"ל בנק ארץ-ישראל—ברר-טניה, שעד לפני כשבוע היה האדם היחיד שנעצר עד-כזה על-ידי המישטרה, מבין כל המעורבים בפרשיות השניתות הכלכלית הגדולות שנחשפו לאחרונה.

משאיות וניידות-מישטרה מוסיפות להעביר מיסמכים אל בניין המטה הארצי, השוכן מול תחנת-הרכבת הישנה לירושלים, ברחוב הרכבת בתל-אביב.

כאן, בבניין זה, מצוי הקו הראשון של חזית מילחמתו של המימסד בשחיתות. לכאן מעבירים את הוראותיו של היועץ-המישפטי-לממשלה לפתוח תיקי-חקירה.

היועץ המישפטי מורה לתת-ניצב יחזקאל קרתי, ראש מחלקת-החקירות במטה הארצי, לפתוח בחקירה. קרתי מוזמן לירושלים את סגן-ניצב בנימין זיגל, השניים עוברים יחד דיו על רשימה מצומצמת המונה שמות שלושה קצינים, ראשי-צוותים, העומדים לרשותם במטה בתל-אביב.

על מי יטילו את המשימה החדשה? הבחירה אינה קלה, כי כל אחד משלושה קצינים אלה מטופל כבר בערומות של תיקים ישנים, והשלושה גם-יחד כורעים תחת המעמסה.

המשאיות פורקות טונות של מיסמכים. מי יעבור על כל החומר הרב הזה? מתי יבוצעו המעצרים? האם יובאו כל החשודים, בעלי השמות המצלצים, לבית-המישפט? האם יהיה ביכולתם של אנשי מדור חקירות-ההונאה לגבור על המעמסה הכבדה, לעצור ולהגביא את החשודים לדיון? האם קיימת בכלל מישטרה כלכלית בישראל?

היכן המישטרה

הכלכלית?

בשנת 1966 נסע קצין-המישטרה אפרים הופשטטר (אלירום ז"ל, מי שר נצח לאחרי-מכן בתורכיה), ממישטרת ישראל לשווייץ, ופנה אל השילטונות בארץ זו בבקשה לקבל מידע אודות פרשות סומרפייג, יקותיאל פדרמן, ברצי רענני, "מניין אתה?" שאלו עמיתיו השווייציים. "המישטרה הכלכלית של ישראל", השיב להם הופשטטר, "ואני מבקש מידע..."

"נא לעזוב את שווייץ מיד", הודיעו לו אנשי מישטרת שווייץ בנימוס החלטי. "אתה מהגל!" הוספת לא הבין בדיוק מדוע, אך הוראה היא הוראה. הוא נאלץ לחזור לישראל בידיים ריקות.